LA TRONADA 15

SETMANARI CATALA

Barcelona, 15 de Maig de 1926 — Any I - Núm. 3 — Administració: Portaferrissa, 15

ELS REBECS

Una lletra rebuda d'un país on tinguerem de sajornar per refer-nos moralment i material ha estat la causa suggeridora de que parlem avui dels rebecs. Ens citava el car amic que amb una voluntat potser no correspota ens assabenta dels fets principals que esdevenen, les posicions adoptades per les forces polítiques del país que veritablement tenen arrels en la conciència ciutadana, esbendint el fer-ho dels grups que per una natural prolongació de les dèries que avui una, demà una altra, surten com bolets per la tardor, en els diferents indrets de la mediterrània. L'amic no ens en parlava segur que nosaltres combregàvem en una mateixa doctrina i en trèiem les mateixes deduccions, ultra que el poc reviscolament experimentat per aquests grups podia mal dar a fer-nos-en parlar. Més, per sort, malgrat el pas del temps que ens allunya, son en principi d'acord a donar la justa valor a cada cosa, i la donem exactament als endeirats, que ho som d'una faisó que, malgrat presentar aspectes nous, sempre té el mateix contingut i la mateixa substància i la mateixa eterna dèria d'anorrear, amb facetes canviables tot l'esforç ciutadà del dissortat país de l'amic.

Més no és pas ara l'ocasió de parlar gens d'un país a la qual cosa si bé ens hi podria portar la nostra simpatia, ens ho interdeix el sentit comú nostre i dels lectors.

Hem dit que la seva lletra ens suggeria el parlar dels rebecs i fins potser, de retop, de faisó circumstancial, dels visionaris amb ànima d'infant que treient les deduccions finals dels principis que governen el país, volen tirar el dret. Es un principi de tots els que havem viscut en diferents contrades, que el seny és el que manté les progressions efectuades per la humanitat circumscrita en un determinat terròs; més com tots els principis té punts febles i aplicat estrictament a algun lloc indeterminat fins veuriem que no ha servit de res ni s'hi pot tenir dret. No era estrany per això mateix, que l'amic em cités en un moment que jo crec pròxim al desvari, els mots que retreia no fa molt, a nosaltres, el difunt Salvat Papasseït, dits per Enric IV, de Navarra, als pobladors de Tolosa, quan es negaven a ajudar-lo amb diners.. Certament, els mots tenien una justesa que encara els fa vius i palpitants. En el ventre del tolosenc dels temps del primer Borbó francès, ben segur que s'hi atravessava el rebec nascut en un veïnatge fecond, i l'amic creia que l'ànima del seu poble d'ençà del darrer reviscolament general, donava proves d'una fecudació que si bé en franca devallada, durava massa per fer esclatar el mal gra d'una vida poc apropada a la plenament ciutadana.

Aquesta apreciació del nostre amic, és el punt inicial perquè avui parlem dels rebecs i, conseqüentment de la rebequeria en termes abstractes, ja que parlar-ne i voler concretar en un lloc escollit, ultra el perill d'errar-la, en té d'altres que convé esquivar. Ultra això, la rebequeria com a fruit d'actuacions d'escridassament per arribar al punt que el sol seny d'un mantegaire serveix per aigualir-la, és nat en tots els països, encara que no arreu els resultats tinguin una llunyana semblança. Pel nostre cas ens convindria valoritzar la rebequeria d'un poble mediterrani que, donat el seu veïnatge, ens fos fàcil d'escatir i aparellar amb el nostre, més ens caldria fer ús d'un seguit de materials que una alteració passatgera avui fa difícil. Més val, per tant, triar a l'etzar els casos i que cadascú se'ls apliqui i en cerqui similituds.

Som d'acord en que la rebequeria és una fruita pròpia de cada país i exòtica al mateix temps, ja que per la seva naturalesa és difícil de classificar-la. Els catalans podriem dir-ne gràficament que és mitja figa, mig raïm. Fruit exòtic que un nou empelt el fa fruitar amb una saó que corseca l'arbre i se'n menja tota la saba, els seus resultats són funestos pel país que en té en desmesura i l'enrobusteix a diari enmirallant-se amb quatre falòrnies consagrades. La rebequeria, encara que sigui sota els plecs d'una bandera més o menys virolado, no comporta precisament un voler nat en les pregoneres més íntimes dels sentiments. S'és rebec moltes vegades com el mainatge que plora precisament per demostrar-ho, o com un nou esport que cal practicar i que vesteix, més com el mateix mainatge, es pot esdevenir persona de seny i seriosa, es pot esdevenir professor, burocrata, vergonyant, o bé burgès amb un creixent de panxa que no permeti ésser altra cosa que rebec. Hi ha el rebec professional i hi ha el rebec amb base doctrinal, però amb fonaments de coqui. El primer és l'«arrivista», el triansfuga, el llicenciat de trinca que cerca el lloc on possiblement es remenarant les cireres. D'aquest, no cal ni parlar-ne; ens fa vergonya a nosaltres mateixos haver-ne de retreure algun exemplar específic. L'altre és més interessant. Per estudiar-lo no ens caldria moure'ns de casa: l'espècie abunda; més no és prudent fer surar el llot. El rebec plora, escridassa, amenaça els àmbits amb el puny clos, diu que s'ho menjarà tot, promet, i més que tot té una agilitat especial, no agilitat de revolucionari que tira el dret camí o furga per trobar el punt feble per on s'esllavissarà la muntanya de prejudicis, no; agilitat de fer les línies corbes, de complicar els mitjans i els resultats, agilitat d'enfeudar-se càrrecs públics i burocràtics, de blasmar dels encesos que salten fora de la llei per temença dels que seguiran, de cercar-los epitets desfavorables. Més arriba un moment que el puny clos que amenaçava un enemic incògnic, es gira contra aquell que l'alcava, i els rebecs, entre la posició digna i el refer la salut corporal que un llarg escridassar ha desgavellat, escullen el refer la salut i cerquen el cau per estiuejar o fer la migdiada si l'amenaça és de curta durada. El rebec presenta un seguit d'aspectes. Hi ha rebecs des de les pàgines del llibre; hi ha el de cafè, el manifestant, el votant, el periodista, el burocrata, etc. Generalment, tots senten una mena de formigor per les coses volgudes i que acaronen; tots estarien satisfets en arribar al punt desitjat, més, la major part, entre la dignitat i la vergonya no fan distincions: quan convé saben peixar-se en el desvergonyiment. Hi ha encara el més abundant exemplar de rebec, el que fa més mal, el que us empeny i es queda acasa, el que estreny la bossa, el que diu: hauriem de fer..., però no ho fa; el que resguarda la pell de les inclemències del sol i del fred, el pit del vent muntanyenc, els peus de la mullena del xaragall; el que us dóna una pesseta a contra cor i per xafarderia. Aquest, és la flor i nata de la psicologia de tot un poble, és el peninsular atravessat al ventre del tolosenc, és la traveta feta llei, és el que us fa costat i us deixa en un mal averany.

Jo hauria volgut concretar i esmentar uns quants exemplars de la fauna rebeca, més em demana l'amic que no ho faci, que el seu país no està per orgues. Ho faig així per la seva satisfacció, però li he pregat que del veïnatge en tregui la lliçó de que cal arrancar, encara que sia dolorosament, l'espina que feia tan de mal als tolosencs del segle XVI.

ARNAU CERDÁ

EL QUE ES DIU...



—L'Un. I aquell camús que va fer?
—L'Altre. Es va quedar amb un pam de nas.

Aquest número ha passat per la censura

FEDERALISME

Es indubtable que el tractar de segons quina mena de temes un hom s'arrisca. I en dir arriscar no ens referim a possibles perills materials, sinó morals. Hi ha coses que tenen la virtut de despertar infinitat de suspicacies. Nosaltres demanem una mica de serenor en tots els parers i una mica de tolerància per tal de poguer exposar honestament la nostra opinió en una qüestió que en l'actualitat sembla força deixada de la mà de Déu.

De molt temps ençà, a totes les terres que pertanyen a la Monarquia espanyola, es considera l'adveniment de la República com un gènere avariat i encara més: liquidat abans de posar-se a la venda. Gireu els ulls al vostre voltant i ho veureu: si en tota la Monarquia resta un republicà, aquest és home de casinet, amo d'un casinet o bé estrella filant que cerca un cos lluminós—de qualsevol naturalesa—per tal d'adherir-s'hi. En canvi en lloc trobareu aquelles masses que algun dia feien trontollar l'Estat només amb el ressò de la seva veu.

Aquesta disgregació del republicanisme, alguns, amb la dèria constant d'esguardar les coses pel seu cantó més simple, l'atribueixen a la manca d'actualitat de la forma republicana. Nosaltres creiem que si l'Estat espanyol hagués passat, no ja per la transformació social, per la transformació política, els qui consideren antiquada la forma estatal republicana els sobraria raó; però és el cas que l'Estat espanyol—bàsicament—no n'ha sofert cap de transformació. Demés, no han d'ésser tan revellides les repúbliques quan tantes de noves n'han florit després de la guerra.

Una de les altres reflexions simplíssimes que molts es fan davant l'espectacle de la dispersió del republicanisme, és el repetirse que no hi han homes. Es molt possible que aquets darrers tinguin part de raó; però també se'ls pot respondre que és impossible que hi hagin homes quan aquests han de manegar un cos ert, sense sang, momificat.

Aquest és el cas de la República: és un cos bellíssim però mancat de vida en absolut. La forma republicana no és antiquada ni està mancada d'actualitat: el que li manca és una injecció de sang nova.

I perquè aquesta nova sava que dreci el cos avui mort de la República no ha d'ésser el federalisme? I perquè el federalisme no ha de comptar a les seves files a tots aquells homes dispersos en diferents idearis que la incontrovertible actualitat ha fet esdevindre nocius?

Cal reflexionar. Els partits vells no resorgiràn, diuen; però l'esdeveniment de nous partits s'imposa, sinó de moment, pel futur immediat. Es precís estar preparat per quan aquest cas arribi, i, per aleshores, cal haver coordinat tots els esforços que ens poden conduir a la realització d'aquell ideal que marca una de les seves fites en aconseguir el pacte de totes les terres hispàniques.

De federals n'hi han; però de temps ençà sembla convingut que tot ha d'ésser realitzat per homes nous.

Doncs decidim-nos, vinguin els homes als quals no hagi tarat la prevaricació i amb el seu entusiasme donguin nova vida als ideals de Federalisme i República els quals han d'ésser, un cop aconseguits amb la serenitat que comporta tota idea elevada, el nostre carro de triomf.



CARNET de la TRONADA

Un amic nostre ha fet una descoberta i corra-cuita ha vingut a comunicar-nos-la.

Segons l'amic qui alludim, de pobles dispersos ara ja n'hi ha un altre, demés del jueu. El poble al qual el nostre amic es refereix, pel seu tarannà hi té força semblança amb el poble jueu.

Però aquest no és el cas. El cas és que el poble que de jueu en té un sabor innegable, està partit per unes altes muntanyes que sense com va ni com costa, hom els fa servir de fita partionera.

Heu's ací, ens diu l'amic amb una eloqüncia que no som gosats de transcriure, que tot d'una vingué una remolinada de vent i un important nombre de braços jovençans hagué d'aixuplegar-se a l'altra bandada de les alteroses muntanyes.

I sabeu que hi fan allí aquets cervells que volien fer paret nova a casa seva?, ens pregunta l'amic amb posat d'esverament. I es respon ell mateix: Xerrar, pendre cafè, jugar a cartes i dir mal dels que van quedant a casa aguantant la porta.

Nosaltres, després d'haver-nos ben informat, creiem que l'amic no té raó. Potser si que els qui han estat arrossegats per la ventada xerren massa, prenen massa cafè i juguen massa a cartes; però nosaltres tenim entés—no afirmem res perquè parlem d'altri—que els qui haurien d'aguantar la porta, com diu el nostre amic, passen les hores mortes per un passeig molt ple de flors tot esperan que els qui es vàren veure obligats a deixar la casa paterna trobin la manera d'aturar el vent.

Aquesta es la resposta que nosaltres donem a l'amic.

* * *

No recordem on, però vàrem llegir que la supremàcia de la raça blanca serà inestingible.

El qui deia semblant cosa anava ben errat de comptes. La raça blanca és un gènere de liquidació.

Poseu-hi una mica d'atenció i observareu que diem la veritat. Observareu més: que avui dia la raça privilegiada és la negra.

Els negres són els homes del dia, i diriem que tenen la paella pel manec sinó fos que ens sembla una mica massa fort comparar el món amb una paella.

El mateix a casa nostra que a fora, si us voleu guanyar la vida fen música, Déu vos en guard d'ésser blanc! Cal que sigueu més negre que el carbó.

Aleshores veureu com qualsevol amo de cabaret us donarà doble jornal, us omplirà d'atencions i us considerarà una mena de joia, de mascota.

Quan la guerra de Cuba es cantava una cançó que deia: Los negros quieren ser blancos... *Ara és ben al revés. Ara hi ha músic que abans de sortir de casa pregunta a la dona: Què, sóc negre del tot?*

Autodidactes, tanmateix...!

A casa nostra tenim alguns savis més afortunats que els demés per tal que a l'inrevés dels altres, viuen esplèndidament del conreu de la cultura. I això no tindria res de particupar si no fossin tants els veritables savis catalans que per culpa de tots plegats es moren de gana si no es resignen a viure del comerç, de la indústria o de l'agricultura. Però el que amoïna una mica és que els nostres poquets savis afortunats siguin tan poc modestos de dir-se a si mateixos *autodidactes*. Perquè, encara que sembli mentida, l'adjectiu autodidacte, tot volent semblar modest, és dels que més supèrvia intrínseca comporta. M'explicaré:

La paraula autodidacte, del grec *autós*, un mateix, *didacto*, ensenyo, vol dir «el que un mateix s'ensenya o s'ha ensenyat», i això, encara que podria significar que un mateix s'ha ensenyat perquè «no ha pogut» tenir mestres, també pot significar que un mateix s'ha ensenyat perquè «no ha volgut» tenir mestres. I ben mirat, què més té que un no hagi pogut o no hagi volgut tenir mestres si, al capdevall, es considera o resulta veritablement ensenyat?

Jo comprenc que un estudiant s'hagi passat la carrera fent becaines a l'estudi, no escoltant les soporífiques explicacions d'un catedràtic rutinari i sense mica de vocació pedagògica perquè s'ha convençut pràcticament de què val més llegir un bon llibre elemental que escoltar un catedràtic dolent o malalt del fetxe. Com també que un xicot llest, però sense diners per pagar la carrera es faci el mateix pensament que l'estudiant que desconfia del catedràtic i es dedica a fons als bons llibres que l'han de portar pels camins de la sabiduria. Però d'això a volers'ho ensenyar tot un sol o a pretindre que un s'ho ha ensenyat tot sol, penso que hi ha una distància gran.

Malgrat d'això, sembla que quan es diu autodidacte es vol significar que un mateix s'ha ensenyat sense catedràtic, però que ha substituit el dit funcionari pel mestratge dels llibres. Però això no té res de l'altre món, em penso. Generalment, els que així ho fan més hi guanyen que hi perden per mica de llavor de savi que tinguin. Es clar que és molt bonic i encoratjador el poguer dir que un ha tingut un gran mestre de carn i ossos; però això ho és tant de fàcil d'aconseguir com hom podria creure. En canvi, cada dia són més i més bons els llibres plens de sabiduria.

Altrament, la història i l'experiència de cada dia ens diu que, generalment els grans homes savis han estat uns estudiants dolents, en el legítim sentit catedratíci, o sia, que fàcilment s'han deixat d'escoltar els catedràtics quan, empesos pel seu geni, s'han fiat gairebé exclussivament del mestratge dels bons llibres i de l'activitat intensa de l'enteniment llur. I no parlem del primer gran savi o de l'inventor de la sabiduria, perquè aquest ni va poder servir-se de cap llibre. Tot s'ho va haver d'empescar tot sol!

I això ve a tomb per apaivagar, si més no, l'excessiva i eixorca vanitat d'un sens fi d'exestudiants que, perquè els pares o tutors llurs els pagaren trincu-trincu tots els anys i matrícules oficials d'una «carrera» feta, sovint, amb Déu sap quines peripècies, i no pas pròpies d'un predestinat a la sabiduria, es creuen completament deslliurats de l'estigma de la ignorància. Com també per blasmar d'aquesta irritant incultura social, tan asfixiant a casa nostra, ressó, tanmateix, de l'altra rutina hispànica que divideix els homes en *carreristes* i *no-carreristes*, en sotmesos i en no-sotmesos, com si diguéssim, sense mirar més prim; com si la cultura no fos més que un certificat de pagaments fets al Ministeri d'Instrucció pública, com si la cultura no comencés allí on acaba la «carrera».

Moltes vegades es llegeixen comentaris que lamenten la manca d'escoles i Universitats, i jo penso que més valdria que ens preocupessim d'establir Acadèmies, una per a cada especialitat científica i literària, i amb una dotzena de bones cadires de brassos d'acadèmic en cada una d'aquestes, destinades a honorar als dotze *autodidactes* millors, en manta matèria, de casa nostra. I els acadèmics ho podrien ser per plebiscit. la primera vegada, i per vot dels acadèmics restants, les demés vegades. I llavores, automàticament, haurien creat una cultura ben nostra i ben jeràrquica; cultura i acadèmia nostra que no perdria el temps venent títuls i repartint càtedres sinó seleccionant i premiant les millors obres de cultura fetes pels millors *autodidactes* de casa.

HÈCTOR BRAU.

GARROTADES



El boxador espanyol Uzcudun, pegant cops de puny, s'ha fet millionari. Si s'hagués dedicat a mestre d'estudi es moriria de fam i ningú el coneixeria.

Visca la Cultura... física!

* * *

A Madrid, una espècie d'animal amb calces, s'entossudí a besar una dona contra el seu parer, i vist que no en podia sortir li donà una tal racció de patades i bufetades que li causà ferides greus.

Visca la galanteria!

* * *

Del partit celebrat diumenge passat a Saragossa, ens en felicitem, per la victòria obtinguda pels representants de la nostra ciutat. No sentim fallera per l'esport, més voldriem que fossim els primers en tot. Igual que diu en Russinyol.

* * *

Aquesta setmana es Santa Anastàsia, patrona de la Censura; felicitem de tot cor al senyor Censor i li dessitjem que acabi prompte la seva missió.

* * *

L'altre dia En Pic visità el Baró de Viver. Ell diu que hi anà per assumptes dels propietaris, però males llengües diuen que el que li portà fou l'enyorança que sent per aquells salons.

* * *

El nostre jovent només pensa amb el match de futbol del Barcelona i amb el combat de l'Uzcudun.

Està vist, que els peus i les mans dominen al cervell. I al cor qui el domina? No cal dominar-lo perquè no en tenen.

LA TERRA

I em preguntes perquè l'estimo aquesta terra? Perquè és un bocí de la meva ànima. Perquè és la dels meus pares i la dels meus germans i la dels meus amics. Perquè els meus avis i els meus bessavis i els seus ascendents la regaren amb llur suor, i per això és tan fructífera. Perquè sós nat en aquesta i m'ha nodrit i m'ha fet ésser home i quan em mori guardarà en les seves entranyes les despulles del meu cos fràgil, com guarda les dels meus avantpassats. Perquè com mare amorosa que és, quan tinc sed m'allarga les aigües vidrioses dels seus corriols i quan tinc fam em dóna els fruits saborosos dels seus arbres, i quan tinc son em deixa els seus prats gemats perquè m'hi adormi, i quan tinc fred m'ofereix la llenya dels seus boscos per a cremar a la llar, i quan tinc calor em gronxa l'ondolació de l'aigua enjogassada de la seva platja mirífica.

I em dius perquè me l'estimo tant? Perquè és un amor innat en mi, el qual no surt dels ulls del cervell, sinó dels del cor que són més humans. Perquè és un amor que no admet palliatius, ni tolera anàlisis. Perquè amb aquesta estimació s'hi neix, s'hi viu i s'hi mort. Perquè és un amor que es té i prou, veli'aquí. I ai d'aquell que en la seva vida no sent aquesta foguerada d'amor per la terra que l'ha creat! Compadeix, o maleeix, o millor, menyprea l'home qui no sent tota l'aspror de l'agre de la seva terra. Escup amb tota la teva força la faç del qui en renegui per malagraït i per miserable. El món és la pàtria de tothom, però la terra en la qual un hom ha nat i hi ha viscut, és la seva ànima, i per això els emigrats senten tota l'enyorança de la separació i comprenen la tragèdia de l'allunyament.

I encara em demanes que perquè me l'estimo tant? Ai, amic meu, que Déu et faci bo.

NARCÍS MATES

notes d'art

SALA PARES

Per als senyors de l'Agrupació d'aquarellistes de Catalunya no passa el temps; cada any celebren apaciblement la seva exposicioneta; ells es deu-en dir: l'home es un animal de costums, i heu's ací que en venint aquesta època reuneixen unes quantes aquarelletes carrinclones i estantices i a exposar-les; això sí, sense estridències, sense pena ni glòria i sense sortir-se del seu marc, sense estirar més el braç que la mànega.

Com sempre hi figuren el portal amb tocs de sol i ombres moradenques, el paisatget amb uns arbres d'un verd de catre i unes muntanyetes al fons, el gerret de flors i fins algun retrat. Els assumptes sempre els mateixos, i mare de Déu! sempre fent aquella llàstima que inspiren els mansos—encara que per ells serà el regne dels cels.

Aquests senyors es dediquen a l'aquarella com es podrien dedicar a la cria del canari, a fer volar els coloms o engegar l'estel; la qüestió—deu-en dir-se—és passar l'estoneta sense gaires amoïnos i econòmicament, i que voleu més econòmic i apacible que l'aquarella?

No creiem—ni tampoc ells deu-en tenir aquestes aspiracions—que amb llurs aquarelles passin a la posteritat. Si don Antoni Maura no hagués brillat més en el firmament de la política espanyola no se'n hauria pas cantat ni gall ni gallina amb aquelles aquarelles que com a mostra n'hi figura una en aquesta exposició.

El més reeixit són les obres de Dionis Baixeres i en Miquel Farré.

EL PINTOR DE MIRACLES.

CERAMICA CATALANA

D'una manera excesivament modesta l'artista Antoni Roca ha presentat a n'els Establiments Maragall (Sala Parés), una selecta colleció de ceràmica catalana.

Amb aquestes setze rejoles i una dotzena de gerros decorats per en Roca, hom hi veu una bona i encertada continuació de la nostra mai prou alabada ceràmica catalana.

Primer Nogués, després Aragay i Domingo, ornaren, en dies no molt llunyans, les nostres sales d'exposicions amb belles mostre de ceràmica delicioament decorades i amb un saludable regust de cosa nostra que tots ne quedarem encantats.

Després d'aquestes exhibicions un parèntesis potser excesivament llarg.

En Roca ve a trencar aquest parèntesis amb una nova i original aportació. L'art d'en Roca en gran manera adaptable a la decoració de la ceràmica es una prova irrefutable de lo molt que pot fer-se disposant d'un bon sentit en lo que deu ésser la decoració que escau a unes rajoles o a uns pots que no tenen altre fi que decorar o millor dit complementar agradosament la decoració del lloc on puguen anar destinats.

Aquesta ceràmica d'en Roca, sens cap mena de dubte, s'imposarà doncs no desdiu, ben al contrari, pot posarse sens que decaigui entre uns bons exemplars triats de la nostra ceràmica catalana.

Cal ara que nostres «amateurs» corresponguin a n'els nostres vers artistes a n'el esforç que representa fer les coses tal com se deuen fer, cal que s'estimuli a n'els que per sobre les mires comercials hi posen sempre en totes les seves obres un ver sentit d'art i així es com podrem contar amb una bona representació d'artistes decoradors que puguin dignament fer la guerra a ne'l gust potser massa «senyor Esteve» malhauradament molt general.

JORDI PALLARES.

ACLARIMENT

Ens plau molt fer constar que la informació de la causa de Garraf publicada en el nostre número anterior, va ésser transcrita del volgut confrare «La Publicitat», la qual cosa ferem posant-hi tota l'atenció que mereix el públic.

Fem aquest aclariment per creure-ho un deure d'amistat i per tal d'esvaïr males interpretacions possibles.

DIVULGACIO CIUTADANA

LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

Convençuts que són moltíssims els ciutadants els quals ignoren la Llei bàsica que regeix el nostre país, ens proposem donar a la publicitat la Constitució promulgada l'any 1876. No dubtem que aquesta tasca de vera ciutadania obtindrà l'aprovació de tothom.

CONSTITUCION DE LA MONARQUIA ESPAÑOLA

TITULO PRIMERO

De los españoles y sus derechos

Artículo 1.° Son españoles:

Primero: Las personas nacidas en territorio español.

Segundo: Los hijos de padre o madre españoles, aunque hayan nacido fuera de España.

Tercero: Los extranjeros que hayan obtenido carta de naturaleza.

Cuarto: Los que, sin ella, hayan ganado vecindad en cualquier pueblo de la Monarquía.

La calidad de español se pierde por adquirir naturaleza en país extranjero y por admitir empleo de otro Gobierno sin licencia del Rey.

Artículo 2.° Los extranjeros podrán establecerse libremente en territorio español, ejercer en él su industria o dedicarse a cualquier profesión para cuyo desempeño no exijan las leyes títulos de aptitud expedidos por las autoridades españolas.

Los que no estuvieran naturalizados no podrán ejercer en España cargo alguno que tenga aneja autoridad o jurisdicción.

Artículo 3.° Todo español está obligado a defender la patria con las armas, cuando sea llamado por la ley, y a contribuir, en proporción a sus haberes, para los gastos del Estado, de la Provincia y del Municipio.

Nadie está obligado a pagar contribución que no esté votada por las Cortes o por las Corporaciones legalmente autorizadas para imponerla.

Artículo 4.° Ningún español ni extranjero podrá ser detenido sino en los casos y en la forma que las leyes prescriban.

Todo detenido será puesto en libertad, o entregado a la autoridad judicial, dentro de las veinticuatro horas siguientes al acto de la detención.

Toda detención se dejará sin efecto, o elevará a prisión, dentro de las setenta y dos horas de haber sido entregado el detenido al juez competente.

La providencia que se dictare se notificará al interesado dentro del mismo plazo.

Artículo 5.° Ningún español podrá ser preso sino en virtud de mandamiento de juez competente.

El auto en que se haya dictado el mandamiento se ratificará o repondrá, oído el presunto reo, dentro de las setenta y dos horas siguientes al acto de la prisión.

Toda persona detenida o presa sin las formalidades legales, o fuera de los casos previstos en la Constitución y las leyes, será puesta en libertad a petición suya o de cualquier español. La ley determinará la forma de proceder sumariamente en este caso.

Artículo 6.° Nadie podrá entrar en el domicilio de un español o extranjero residente en España sin su consentimiento, excepto en los casos y en las formas expresamente previstas en las leyes.

El regitro de papeles y efectos se verificará siempre a presencia del interesado o de un individuo de la familia, y en su defecto, de dos testigos vecinos del mismo pueblo.

Artículo 7.° No podrá detenerse ni abrirse por la autoridad gubernativa la correspondencia confiada al correo.

(*Seguirá*).

CARLES SOLDEVILA, AUTOR

La publicació d'«El senyoret Lluís», actualitza tenebrantment aquest magnífic autor, que, potser els catalans no es mereixen —els catalans se'n mereixen d'altres.—La sots-cultura catalana de fins ara, no té prou experiències mentals per a endintzar-se en una complexitat tan meravellosament àgil i *precisa* com Carles Soldevila. El veritable català encara té una tendència imponent a la grolleria. Es el fill dels fundadors d'«El niu guerrer», «El Gavilàn», «La Baldufa» i altres barroeries d'aquesta envergadura.

De seguir la moda, ara, caldria *niuguerreramente* esmentar noms, fer xipoll, molestar, ofendre d'una faisó ben gratuïta algú. Ara, aquesta barrieria dels hereus de la barroeria secular catalana, fa furor. I així, i d'això, brolla tota una europea cultura, que encanta als badocs de la cultura i de la famosa actualitat. Parlár dels problemes d'Europa amb un cínic llenguatge de *xaró* català, sembla—on serem els catalans? on serà la joventut catalana? on serà la cultura catalana verament europea i culturalitzadora?—sembla el màxim d'espiritualitat *up to tate*.

Però, estudiar l'autor Carles Soldevila—estudiar-lo com cal i es mereix—o millor, com un autor d'aquesta riquesa mental reclama, és fer alguna cosa més que superficial i periodística cultura europea.

Hi ha en Carles Soldevila un autor, una gran classe d'autor, que ni els seus amics sospiten. Es d'una lleugeresa pànica, del tot somàtica comparar-lo amb algú — encara que aquest algú porti l'illustre nom d'Anatole France. — Anatole France, és bonic, perfet i tou—com tot escèptic.—Era escèptic France i no pessimista. Carles Soldevila, el veritable Carles Soldevila que tan rebé es llegeix, per mica d'atenció que es posi, en tal perduda frase, deixada com qui no hi toca en un angle o en la porta de sortida d'un paràgraf, és en altres ferms indrets de la pensa.

La profunditat de Carles Soldevila pot ésser una sorpresa àdhuc per als seus incondicionals admiradors. Però la pulsasió interna d'aquest magnífic autor, que sembla jugar amb l'aladivilitat, l'acritat i la velocitat dels pensaments—aparentment senzills i normals,—és d'una cridoria que crema els ulls de tot bon lector.

Carles Soldevila no és ben llegit essent molt llegit.—La pregona, incisiva i recatada voluptat de Carles Soldevila—voltada pel cíngol estretíssim del periòdic i de l'*habitual* públic, fa coses d'aquelles que els anglesos en dirien *big performances*.

Però, hi ha algú que hagi imaginat—Carles Soldevila, lliure de realitzar amb la ploma, les seves més autèntiques perspectivacions de l'home i de la vida?

Quina pèrdua farien els catalans, si un dia, el que sia, Carles Soldevila no fos en possició d'escriure allò que ell porta! Pensar que Carles soldevila és estil i gracilitat solament, equival a inhabilitar-se com a individu pensant. En l'autor català Carles Soldevila, hi ha alguna cosa més que aquesta gràcia i aquest clasticissim estil per tothom reconeguts: hi ha tot un món de possibilitats que, tard o d'hora, poden esdevenir la festa d'un fet.

CRISTÒFOR DE DOMÈNEC.

Chesterton i Rucabado

Chesterton és un gran escriptor anglès. Jo gaudeixo molt llegint-lo, i val a dir que és el paradoxista més de la broma i que menys carrega el cap. Tant de la broma i tant despreocupat, que escriu coses com la de la proposició radical de que tot el teïsme cristià és la de que Déu és creador en el mateix sentit que l'artista que parla de la seva obra com d'una cosa externa a ell mateix, «com d'una cosa que ha deixat anar per fora». Pensament semblant al d'un presidari, filòsof espontani, que esmenta Carpena en la seva Antropologia Criminal, segons el quel, Déu ens havia posat al món com el pastor que deixa el ramat en plena muntanya, perquè «campi com pugui».

Chesterton, el mateix que la paradoxa de què es serveix com a tècnica, no cenvenç a ningú i expressament no vol convèncer. En canvi, distreu meravellosament el lector, pensi com pensi. Es un artistàs que pessigolleixa agradosament el pensament fent-lo esclafir de rialles tot dient-li poca solta. Pel demés, es complau en fer el criatura, ell que és un home tan gran. I trobo molt natural i bella aquesta actitud d'ell. Perquè, no és l'home masa gran, precisament el que es pot permetre aquest luxe de trobar-se, com el peix a l'aigua entre infants? Aquell capítol IV d'Orthodoxy, « L'Etica a la terra dels follets», és la més tendra i optimista cançó de bressol que mai s'hagi escrit a la terra, pel meu gust. I és ben simptomàtic, per cert, que un home així s'hagi enamorat dels pobles catòlics. Només, que ell, racionalista de soca i arrel en el millor sentit, ben autèntic, del mot, s'ha enamorat dels pobles catòlics perquè els considera com els pobles més clàssics del món. I heu's ací per on podem constatar, també, que així com el classicisme ens mena al racionalisme, també el racionalisme ens torna al classicisme.

El nostre constant moralista, Ramon Rucabado, s'ha engrescat a «La Veu», amb la imponent còrpora del senyor Chesterton. Ramon Rucabado s'assembla a l'infant que es creu que li han dut per a ell un cavall de debò, de carn i ossos, i per això no es pot tenir de joia. Però em sembla Chesterton massa cavall per al nostre paladí! I amb aquest cavallàs, Rucabado s'imagina que ho podrà empaitar tot i matar tot, conills i dragons, i ben arrapat damunt d'aquest, fer de Sant Jordi, engegant sagetes de mort i coltellades definitives a tot el que li faci por o l'amoïni. Val a dir, però, que fa temps que En Rucabado es creu ésser un modern Sant Jordi, encara que d'anar a peu; però, des d'avui, vol muntar un cavallarro, un pur sang anglès, que es diu Gilbert-Keith Chesterton, un cavall que no és de carreres, al meu judici, sinó de tir!

HECTOR



La situació és greu

El titul d'aquestes ratlles, no ho neguem, sembla talment la titular d'un d'aquets telegrames que dónen compte d'una guerra, d'una revolta o de qualsevol succés sensacional.

No, no ens disposem a parlar de cap catàstrofe actualment ocorreguda, però si d'un daltabaix que pot ocórrer d'un moment a l'altre.

Des d'aquí, a hores d'ara i d'algun temps ençà hom diria que la qüestió obrera ha deixat d'existir. Es real i veritable que les vagues han cessat i que la lluita, de sagnanta, ha passat a ésser un record.

Però hem de tenir present que el silenci a casa nostra no vol dir quietud a casa del veï, i que les cases, i qui diu cases vol dir pobles, s'aguanten mutuament.

Si mirem a França, la qüestió obrera, per bé que avui dia encara no ha cristalitzat francament, és desastrosa: els sons actuals són els mateixos o gairebé els mateixos de quan l'acabament de la guerra, i en canvi els articles de tota mena—degut a la constant baixa del franc—han pujat un mil per cent. Es lògic predir que la classe capitalista podrà suportar per un llarg temps aquesta situació; però, i la classe obrera, la menestralia i amb ells els petits burgesos? Per aquets darrers la situació cada dia és més enguniejadora. Quan la proporció entre els jornals i els preus del articles i llogers arribin a la màxima proporció, què faran?

Heu's ací una pregunta que els pobles de vegades responen d'una manera contundent i categòrica.

Quant Anglaterra, s'ha dit que poques vegades havia atravessat una situació tan difícil com l'actual. Causa de les dificultats? La qüestió obrera.

Podem repetir que la situació és greu, podem predir que ho seria molt més malgrat tots els silencis que es vulguin. I és que quatre anys de guerra, quatre anys de metralla, quatre anys de carnatge perquè el món tornés a ésser el que era fora una cosa absurda.

Després de la guerra el món serà més bó o més dolent, no ho discutim ara; però el cert és que la societat ha de canviar de forma.

RAMON MAIG.

Llegiu "*La Tronada*„



BARCELONA 2—R. U. IRUN 1

EN UN PARTIT COMPETIDISSIM EL BARCELONA ES CLASIFICA FINALISTA EN VENCER A LA REIAL PER 2 A 1

Saragossa està predestinada a veure lluites de màximum interés. En el partit del diumenge es va demostrar la vàlua de l'Jrún i del Barcelona, i si en el primer hi havien afanys per aconseguir una victòria, no direm menys del nostre representant en el torneig nacional, qui va arrenglerar a les seves files els seus millors jugadors, encara que amb la presentació de Arnau i Piera actuand el primer d'extrem i el segon d'interior.

Els millors homes sobre el terreny varen ésser Plattko i Walter per el Barcelona i Gamborena i René per a l'Jrún.

El primer gol l'aconseguí l'Jrún mitjançant René als 12 minuts de la primera part. S'arribà al descans sense que el Barcelona pogués variar el tantejador malgrat d'haver-se-li concedit un penalty que llençat per Sagi sense la cobdicia per ell acostumada el parà Emery amb facilitat.

En la segona part i a poc de començar Samitier burlant la defensa llença un xut formidable a l'angle i aconseguí l'empat.

Poc després, el mateix Samitier fa un pase a Alcàntara qui xuta sense malícia i en pararlo Emery massa confiat, se li esmunyeix per entre cames i no pot evitar el gol que proporciona la victòria als barcelonins, als quals solament els resta enfrontar-se amb l'Athlétic per saber qui serà el que ha d'ostentar novament la representació d'Espanya.

ATHLETIC 3—CELTA 2

PERSISTINT AL FINAL D'AQUETS ENCONTRE UN EMPAT A DOS GOLS, ES DECIDEIX EN LA PROLOGACIO A FAVOR DE L'ATHLETIC

Essent l'Athlètic de Madrid finalista, és l'equip que s'ha d'enfrontar amb el Barcelona el proper diumenge a València, no poden augurar cap resultat ja que els nostres lectors han de saber la vàlua d'aquest equip, vencedor a la plegada, de l'Espanyol i del Celta.

ESPAYOL 2—EUROPA 1

Solament l'anunci d'aquest partit, sigui amistós sigui de campionat, ha de produir una gran espectació.

Diumenge al camp de l'Espanyol amb un ple més que regular es va celebrar el dit encontre.

Després d'una primera parte excellent, els jugadors d'amdós equips no feren cap jugada d'interés en gairebé tota la segona part, «pifiant» a cada moment, i no semblant els mateixos jugadors que moments abans ens depararen una bona exhibició de futbol.

De l'arbitratge més val no parlar-ne, puix va ésser en consonancia al joc desplegat durant la segona part.

A poc de començar el partit Mauri d'un passe avençat de Oramas incrusta la pilota a la xarxa d'una canonada formidable.

L'Europa va tenir cura d'empatar mitjançant Cros qui d'un xut a la mitja volta, burlà la vigilància de Zamora. Des d'aquest gol el joc va anar minvant fins les darreries de l'encontre, i persistí sempre l'empat, però dos minuts abans d'acabar, Yurrita d'un xut creuat aconseguí la victòria per l'Espanyol.

DARING 2—BARCELONA 1

Aprofitant el desplaçament del seu primer equip a Saragossa, els reserves del Barcelona varen jugar contra el Daring de Brusselles i aconseguirent un resultat honorable donada la vàluna de l'equip visitant.

En la primera part marcava el tantejador 1 a 0 a favor del Daring. A la reanudació de la segona els visitants s'apunten el seu segon i darrer gol i a continuació el Barcelona aconssegueix el seu primer i únic gol mitjançant Parera d'un centre de Scarone.

PULLOVER.

BOXA

La vetllada de demà a la nit a la Monumental, esdevindrà històrica en les pàgines del pugilisme.

Uzcudum-Spalla, al disputar-se el campionat d'Europa del pes fort, ens depararàn el combat més interesant que s'hagi pogut preveure donades les condicions que assoleixen abdós contrincants; Spalla per a continar en possessió del títol de campió europeu que detenta, mentre que el nostre gran Uzcudun ens voldrà donar la sensació dels seus gran progresos junt amb la seva constitució física que li pot proporcionar el tan desitjat títol que marcarà per aquest un nou horitzont en la seva carrera pugilística.

J. MATEU F.

ATLETISME

Algunes Federacions han publicat ja llur programa general per la present temporada. No cal dir que la nostra no s'hi compta entre elles, sembla que la present temporada serà pròdiga en manifestacions atlètiques, més val així; mes si la nostra Federació no ha publicat programa, cal agrair-li l'organització d'aquests *entrenos oficials* dels diumenges al matí; és així com creiem es tenen d'anar preparant els homes per les properes lluites; cal donar la mà a n'aquest estol de joves atletes que lluiten pel millorament físic i guiar-los vers el camí del triomf, que amb ells serà també el triomf de la nostra raça.

* * *

El primer *entreno oficial* organitzat per la nostra Federació tingué lloc el passat diumenge al matí al camp del C. D. Europa. Les proves es corregueren sobre distancies incomplertes, per bon nombre d'atletes de diversos clubs.

Fou una reunió *en família* que agradà extraordinariament als concursants i al reduïdissim públic que hi assistí, però... aquest etern però que sempre s'interposa on hi ha excès de voluntat!... caldria cuidar un xic més l'organització i sobre tot del nomenament de l'«estarter».

Que ens perdoni l'amic Marco, però aquelles sortides dels 60 metres...

EX RECORMAN.

NOVES

Els campionats de Viscaïa tindran lloc els dies 11 i 18 del present.

* * *

Els de Castella estàn anunciats pels dies 6, 13, 20 i 27 de juny.

* * *

Els campionats generals de la Peninsula Ibèrica tindran lloc a Tolosa els dies 31 de juliol i 1 d'agost, organitzats per la Federació Viscaïna.

ACTES ANUNCIATS A CATALUNYA

23-24 de maig: Campionats socials del F. C. Barcelona.

Carnet del Sardanista

Com a sardanistes que som, que hem passat i passem la nostra vida dintre la rítmica tonada de la dansa més bella, creiem ens ha d'ésser com una obligació fer pública la nostra veu contra aquells els quals amb raons infelices vulguin profanar-la.

Mal vell es el que avui ens ocupa; però, dissortadament, d'actualitat.

En primer lloc, hem de referir-nos a una ballada en la qual, inclosa en el programa, hi havia «Dels Jocs de Castelló». Pel respecte solsament que ens mereix aquesta sardana del compositor Anton Agramunt, no cal ara discutir el seu valor musical.

En segon lloc, referint-nos a una ballada de diumenge passat a la nit, a dues cobles i en la qual el programa estava integrat per sardanes totes respectables dins del nostre arxiu.

Tant a l'una com a l'altra, uns senyors que es diuen sardanistes i es vanten de pertanyer a una respetable entitat, donaren amb llurs crits i amb llurs demostracions proves d'una molt deficient cultura. Dels primers no en direm res perquè no mereixen que se'n parli. Altrament, com que ja s'han fet populars tothom els coneix. Dels de la segona, ens serà grat dir-los-hi que quan s'asisteix a una ballada de sardanes no s'hi va ni per fer pressió a que no ballin ni aquesta ni l'altra ni ha imposar llur gust musical, salvant el cas de que no sigui un mateix qui les organitzi.

Demés direm d'aquesta segona, que és molt trist que, qui més hauria de vetllar per l'educació sardanista, es passi el temps criticant a un i a altre autor. Si això se'n pot dir amor a la sardana!... Per avui, posarem punt donant com acabada la nostra obligació. Sentiriem, però, tenir de tornar a aixecar la veu per qüestions tan enutjoses. En fi, prometem si més no, com a sardanistes, complir el que el nostre deure ens obliga a fer.

AQUELLS ALTRES.

BALLADES DEL 15 AL 21 DE MAIG

DISSABTE 15, NIT.—Agrupació Sardanista de Barcelona. Passeig Sant Joan, xamfrà R. S. Pere. Cobla: «La Principal Barcelonina».

Centre Catòlic de Sant Vicens dels Horts. Cobla: Cathalònia.

DIUMENGE 16, MATÍ.—Foment de la Sardana de Barcelona. Plaça de la Cascada del Parc. Cobla: «Emporium».

Centre Catòlic de Sant Vicents dels Horts. Cobla: Cathalònia».

Foment de la Sardana de Badalona. Plaça la Ciutat. Cobla: «La Principal Barcelonina».

Orfeó Gracienc. Cobla: «Barcelona».

DIUMENGE 16, TARDA.—Agrupació Sardanista de Barcelona. Passeig Sant Joan, xamfrà R. S. Pere. Cobla: «Popular».

Joventut Sardanista Pep Ventura. Plaça de la Cascada del Parc. Cobla: «La Principal Barcelonina».

Turó Parc. Cobla: «Emporium».

Foment Sardanista Andreuenc. Cobla: «Barcelona».

Palau Solitar. Cobla: «Cathalònia».

DIUMENGE 16, NIT.—Agrupació Sardanista de Barcelona. C. Joaquim Costa, darrera del Teatre Goya (Lluna Parc). Cobla: «La Principal Barcelonina».

Bar Carbó (Paral·lel). Cobla: «Barcelona».

Sarrià. Plaça Prat de la Riba. Cobla: «Emporium».

Palau Solitar. Cobla: «Cathalònia».

DIMARTS 18, NIT.—Sabadell. Cobla: «Barcelona».

DIMECRES 19, NIT.—Concert per la Radi Barcelona. Cobla: «Barcelona».



«PROSES VISCUDES»

Es autor d'aquest volum, recull d'articles creiem nosaltres encara que no hi consti, el senyor L. Roura Garriga, jove escriptor sabadellenc.

Hem dit jove i potser ens equivoquem. No és de creure. Tot el llibre «Proses Viscudes» flaira joventut, d'aquella joventut que encara s'entusiasma en certes coses les quals, passat anys, no tenen cap importància.

Tot això no hi fa res; és un llibre més i ben vingut sigui.

No obstant, ens atrevim a demanar al seu autor senyor Roura Garriga, que tingui una mica més de cura en el llenguatje. La seva prosa de vegades fa l'efecte que ha estat escrita fa qui sap los anys.

«EL PASSAT, CENDRA»

Sense temps encara per a donar a conèixer als nostres llegidors la impressió que ens ha causat la lectura de la novella «El Passat, Cendra», del nostre estimat company J. Navarro Costabella, podem adelantar que la publicació d'aquesta obra ha estat un encert, puix l'èxit de venda ha superat totes les esperances.

Esperem que la crítica coincidirà amb el nostre criteri i que per tant confirmarà el valor que en tots sentits té la novella «El Passat, Cendra».

«ELS TRES MOSQUETERS»

La nostra joventut està d'enhorabona. La literatura catalana va perdent aquell posat tan tivat que li donava l'aparença d'una senyora de molts cumpliments. De mica en mica a les llibreries de casa nostra hi haurà el cabell d'àngel i la coca pels qui volen endrapar de debó.

Confessem que no tot ha d'ésser grecs i llatins i que no totes les editorials han d'ésser Bernat Metge. Son moltíssims els qui no haurien llegit a Plató si abans no s'haguessin empassat unes quantes novelles d'extraordinaries aventures.

Per això creiem que la publicació de «Els Tres Mosqueters» en català és un encert. I ho és molt més si tenim en compte que la traducció es fa directament del francès, l'obra es publica íntegre, i es vend per fascicles setmanals.

ARNAU.

IMPREMTA RAFOLS: PORTAFERRISSA, 16

LA TRONADA 15

SETMANARI CATALA

Un número, 15 cts. Extraordinaris, 30 cts. (Endarrerits, doble preu)

HUMANISME :: CULTURA :: LITERATURA :: ART

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: (Pagament a la bestreta) Mig any, 5 ptes. Un any, 10 »



Pau Casals, llegítima glòria de Catalunya

L'orquestra Pau Casals

Després de cinc anys i mig d'una actuació ferma i brillant, l'Orquestra Pau Casals ha arribat al centenar de les seves audicions, amb una resplendent aureola de glòria, que ben poques orquestres assoleixen.

L'Orquestra Pau Casals, amb el seu infadigable Mestre al davant, ha anat pujant amb passa segura i ha anat vencent tots els obstacles que li han obstruït el pas per tal de donar a la nostra terra—com va prometre el mestre Pau Casals a les darreries de l'any 1920—una orquestra que la pogués representar arreu del món. I la paraula del Mestre hom ha de reconèixer que s'ha complert d'una manera meravellosa, ja que avui, després del centenar de les seves audicions, l'Orquestra Pau Casals ha adquirit aquell punt de maduresa que solament hom troba a les coses perfectes.

Nosaltres llancem les campanes al vol amb tota l'alegria del nostre esperit, per tal de celebrat una de les festes més importants de la nostra vida.

De les tres obres que constituïen el programa del Primer Concert de Primavera, hom ha de remarcar la magnífica interpretació de la «*Quatrena*» de Beethoven, una de les simfonies més difícils i més comprometadores del geni de Bonn; una interpretació tant acurada i segura, hom no recorda haver-la oït mai a Barcelona, i així també ho reconegué el puúblic, el qual va tributar al mestre Casals i la seva Orquestra un dels més sorollosos i espontanis aplaudiments.

Remarcable també fou l'execució de la «Suite en re», de J. S. Bach, que digueren d'una faisó admirable la corda, els oboes, fagots i trompetes; però, allà on l'orquestra arribà al seu punt àlgid, fou en la «Segona Simfonia» de Brahms, una obra tant formidable i de concepció tant clara i àdhuc tant espontània que hom no recorda res que pugui fer-hi costat ni per les belleses harmòniques ni per les melòdiques la continuitat de les quals és una cosa de debó.

De Brahms, hom pot dir-ne el músic neo-clàssic més reexit. A nosaltres ens plau una cosa de no dir, i fem vot perquè el mestre Casals ens doni en les audicions de Tardor si pot ésser, o sinó en altres d'extraordinàries, un sicle Brahms, sense fer-ne cap tria, sinó cercant a l'etzar d'entre les seves obres, perquè hom no sabria pas que triar-ne.

Això serà una cosa més que li agrairem a aquest eminent mestre que es diu Pau Casals.

JOAN D'AIREFLOR

DRETA? ESQUERRA? AL MIG!

PER EN J. A.

Hem trobat l'amic i li hem dit que les nostres pàgines estaven obertes a les seves idees. I ell, jove, idealista i de temperament fogós, ens ha contestat que nosaltres erem uns mitjes tintes i que ell era home d'esquerra, més ben dit, d'extrema esquerra.

No era certament al mig d'un carrer, rebent les sensacions de la vida febril ciutadana traduïda en empentes, el lloc més apropiat per entaular una discussió d'aquesta mena. Per això avui, en el repós, diguemne en el repós de la trinxera, perquè sempre i de molt temps estem en peu de guerra i esperant la batalla, que té de portar la victòria de les idees democràtiques que de tota la vida ens l'han omplert, volem dir i aclarir al fill del nostre mestre estimat, al company i a l'amic, la nostra situació i la posició que ocupem.

La nostra terra està avui en un periode de gestació política. No està pas encara del tot formada en el terreny de les idees. No tots els nostres germans senten el seu esperit abrandat pel mateix ideal, solament una munió, certament numerosa i certament també en minoria, perquè un poble no es composa sols dels habitants de les ciutats, sinó que són tots els que entren dins la demarcació geogràfica coneguda per la Nació, o dins la concepció idealista coneguda per la Pàtria. Són germans de Pàtria, els obrers i els burguesos, els ciutadans i els camperols, els agricultors, els industrials i els intellectuals, els que viuen a les ciutats, als pobles, a les masies i a les cabanes; però malhauradament, no són veritablement germans, fins al dia en que un mateix ideal no alena al ensems en el cor, que estima, en el cervell, que pensa i en el braç... que executa, de tots ells. I si això encara no s'ha produït a la nostra terra, és perquè no s'ha treballat prou en el sentit del predicar ni d'explicar el credo que nosaltres creiem que ens pot unir en bloc compacte i indestructible, i si no s'ha predicat prou, el cert es que no podem donar la culpa a ningú. No s'ha predicat prou perquè no hi ha hagut prou temps.

La decadència de la nostra terra s'inicia després d'una època de fort esplendor nacional que culminà en el segle XIII. S'inicià la nostra decadència en el XIV, quina decadència culminà en el XVIII. Es produí el nostre renaixement en el XIX. Avui, doncs, estem en plena època de gestació, de transició, passem de l'ensopiment al desvetllament i per poc que l'actual generació sàpigue situar-se, estem segurs que el renaixement de la nostra terra és un fet.

Hem dit que cal que l'actual generació sàpiga situar-se, i ara és quan anem per vós i pels que com vos pensen. Sols un ideal pot fer el miracle d'unir-nos a tots, i vos ja sabeu aquest ideal quin és, es precís que tots, i sobre tot vosaltres, aquesta joventut que puja i ens estalona, vos feu càrrec que encara no ha arribat l'hora de fer la divisió dels bons i dels dolents. Cal que no parlem de res que pugui fer-nos malfiar els uns dels altres o posar recels injustificats. Deixem quieta la religió. No turmentem la qüestió social. Avui de les febres i les malalties d'aquets ideals o problemes uns altres en són els responsables. No pensem si el vestit que ens posarem el dia de la «festa» que vindrà, serà blanc o negre. Ja em parlarem. La nostra feina avui és una altra. Predicar. Convèncer.

Per això dic. Nosaltres al mig, les dues mans esteses pels de la dreta i pels de l'esquerra, i quant tots junts estiguem a dalt del cim de l'ideal, allavors ja parlarem si som tots de la dreta o de l'esquerra; més particularment parlant a poc a poc i a cau d'orella vos volem dir que de naixement ja tenim el cor a la banda esquerra.

JORDI SEGADOR.

La Unió Republicana

D'un temps ençà, es ve parlant amb insistència, i ja s'han fet treballs en aquest sentit, per arribar a la unió de tots els republicans de la península ibèrica. La idea veritablement no és del tot dolenta, si no fos que a la pràctica no hem vist mai reeixir els coglomerats de diversos elements, sobre tot quan entre aquests n'hi ha de dolents.

En altres llocs, no sabem si els organitzadors veuran llurs esforços coronats per l'èxit, més pel que a Catalunya ateny, podem assegurar des d'ara que estan com vulgarment es diu a! pot. Un mitjà, però tenen, de tenir probabilitats d'éxit, i aquest seria desempellagar-se dels elements pertanyents a l'ex-popular partit lerrouxista, el descrèdit del qual els privarà per sempre més de surar en cap lloc.

Tocant ferro, recorda tothom les malvestats que aquests senyors portaren a cap dins la Casa de la Ciutat de Barcelona, i la política eixorca que en aquesta desenrotllaren. I els nostres conciutadans, si bé perdonen les equivocacions, no podran perdonar mai la mala fe.

Fan mal fet, els que s'introduïren dins la vida política catalana sota l'empar dels cacics d'altre lloc, amb el deliberat propòsit de destorbar aquell sant moviment popular que a la nostra terra es desenrotllà l'any 1906, de voler tornar a la vida pública envolcallats amb la idea predicada pel mestres Pi i Margall i Salmerón. Es tot el que fassin inútil, el poble els ha marcat ja amb el seu estigma i solament per ells ha aixecat aquell rètol dels braus defensors de Verdun, que deia: ¡¡No passareu!!

F.

no els patrons—al govern d'Anglaterra, els «Trade-Unions» governaràn de nou.

I si malhauradament perdessin, ja cal que per sempre ens despedim de la llibertat, puix com nou Prometeu aquesta quedarà encadenada, i per molt temps sense esperança de que un nou Hèrcules l'alliberi.

Cal doncs ajudar els minaires d'Anglaterra.

Al disposar-nos a tencar la nostra edició, ha arribat la nova d'haver cessat la vaga general anglesa per ordre de les Trade-Unions. No obstant, ens ratifiquem en tots els nostres comentaris, car el final d'aquesta grandiosa vaga no significa pas la solució del problema obrer plantejat arreu del món.

I AM.



HOMENATGE ALS AUTORS DE CANÇÓ D'AMOR I DE GUERRA

Vist l'èxit obtingut pels nostres amics Lluís Capdevila, Víctor Mora i Martínez Valls amb la seva darrera producció, de la que ja s'ha donat la cinquantena representació, els que fem LA TRONADA *hem decidit organitzar un homenatge, quins detalls donarem als nostres lectors en el número vinent.*

MAPA MUNDI

¿...?

Anglaterra, amb la seva vaga, omplena avui l'atenció mundial; per això el Mapa Mundi d'aquesta setmana sols parlarà de la vaga dels minaires anglesos, transformada per llei de solidaritat obrera amb vaga general, vaga formidable que ha promogut un conflicte mai vist en l'història de la Blonda Albió.

LA VIDA DELS MINAIRES



Com tenen de menjar els homes als quals avui es vol rebaixar els sous

Hem posat per titol en aquest Mapa Mundi un interrogant, perquè ben bé encara avui ningú sap els resultats que aquest conflicte podrà tenir. Es un conflicte d'unes tals dimensions que fer-hi averanys pot fer caure un home en el ridícol. Nosaltres des del nostre punt de vista sols podrem fer que estudiar els fets que s'han produit relacionats amb aquesta vaga, però no volem fer calendaris i no en farem. Ara si que tenim de dir que les nostres simpaties en aquest conflicte son—com en tots—pels oprimits, i avui els oprimits son els vaguistes. Nosaltres des d'aquesta finestra oberta al embat dels vents ideològics de l'Univers, desitjem de tot cor la victòria dels minaires anglesos i amb ells, dels «Trade-Unions».

Hi ha qui diu que la vaga és una maniobra obrera, perquè obri els ulls hi tingui en compte que de molt temps ençà és venien celebrant negociacions entre obrers i burguesos a fi d'arribar a una transacció que l'evités, i que fou el govern qui negant-se decididament a prorrogar les subvencions que donava als propietaris de mines perquè poguessin continuar els treballs sense rebaxar els sous als seus obrers, estarà plenament demostrat que la maniobra es de part del govern del Rei Jordi que, qui sap si també ha sentit veleitats autocràtiques i dessitjos d'anorrear la secular democràcia d'Anglaterra.

Si així fos, la lluita deixaria d'ésser sols anglesa, i molt ens temem que ha deixat de ser-ho. La vaga anglesa ha deixat d'ésser una lluita entre obrers i patrons per uns «chilings» menys de sou o per unes hores més de treball. En aquets moments, Anglaterra és el camp de batalla, on es lliura la batalla més formidable que ha registrat l'història i que de molt temps ençà venia fent-se necessària per afirmar d'una volta per sempre els Drets de l'Home, aquets drets que tan costaren d'obtenir i que tan poc ha costat de perdre.

Tots els homes de bona voluntat, tenen els ulls fits en la lluita anglesa, a tots ens hi va quelcom, quedarem per sempre engrillonats o per sempre serem lliures. Fan molt bé els obrers de tot el món que es solidaritzen amb els anglesos. Son ells, sols ells, l'esperança de la pobra Humanitat. L'aristocràcia fa molt temps que ha fracasat. La classe mitja és menys que mitja, és no res. Per això mirem els obrers de tot el món, i amb ells els de casa, com la única cosa que integrament ens queda pura. Cal que tots estiguin al costat dels seus companys anglesos, perquè si allí venç la democràcia, el regne d'aquesta quedarà afirmat per un sempre més al món. Si els minaires vencen—